

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Husbanken
Postboks 1404
8002 BODØ

Deres ref

Vår ref

Dato

16/1367-81

19. desember 2018

Tildelingsbrev 2019 fra Helse- og omsorgsdepartementet til Husbanken

I dette tildelingsbrevet stiller Helse- og omsorgsdepartementet til disposisjon bevilgninger for Husbanken, og følger opp vedtak og forutsetninger som Stortinget har gitt for 2019 for kap. 761, post 63 Investeringstilskudd - rehabilitering og post 64 Kompensasjon for renter og avdrag, kap. 761, post 69 Investeringstilskudd – netto tilvekst. Departementet forutsetter at Husbanken har rutiner som sikrer at årlige utbetalinger er i samsvar med tildelte midler.

Kap. 761 Omsorgstjeneste

Post 63 Investeringstilskudd - rehabilitering

Investeringstilskuddet for 2019 skal stimulere kommunene til å fornye tilbudet av sykehjemsplasser og omsorgsboliger for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester, uavhengig av alder, diagnose eller funksjonsnedsettelse. Tilskuddet kan nyttes til rehabilitering, utskifting og andre tiltak for å fornye og forbedre tilbudet som ikke utgjør ren netto tilvekst av plasser. Tilskuddet dekker også alle tilsagn i årene før 2019.

Tilsagnsrammen for 2019 er på 1 306,3 mill. kroner tilsvarende om lag 750 heldøgns omsorgsplasser. Til å dekke utbetaling av tidligere gitte tilsagn om tilskudd, samt tilsagn om tilskudd som blir gitt i 2019 og som kommer til utbetaling i 2019, har Stortinget vedtatt en bevilgning på 4 213,4 mill. kroner i 2019. Tilsagnsfullmakten for 2019 er på 8 009,2 mill. kroner.

Tilskuddsutmålingen beregnes utfra anleggskostnader per plass inntil et kostnadstak gitt ved en maksimal godkjent anleggskostnad. Anleggskostnader per plass over kostnadstaket støttes dermed ikke, og anleggskostnader per plass under kostnadstaket gir lavere tilskuddsutmåling. Tilskuddsandeler er henholdsvis 45 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad for plass i

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Kontoradresse
Teatergt. 9
www.hod.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
983 887 406

Avdeling
Omsorgstjenesteavdelingen

Saksbehandler
Steinar Barstad
22 24 86 89

omsorgsbolig og 55 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad for plass i sykehjem. Fremskaffelse av fellesareal i tilknytning til eksisterende omsorgsboliger for å oppnå heldøgntjeneste, og lokaler for dagaktivitetstilbud kan støttes med inntil 55 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad. Det er en forutsetning at dagaktivitetstilbudet omfatter beboere i omsorgsboligene, men tilbudet kan også benyttes av andre som har et slikt behov. Maksimal godkjent anleggskostnad og tilskuddssatser for 2019:

Tilskuddssatser per plass i 2019 (tusen kroner)	Pressområde-kommuner	Andre kommuner
Plass i sykehjem, 55 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad	2 086	1 824
Plass i omsorgsbolig, 45 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad	1 707	1 492
Gjennomsnittlig tilskuddssats per boenhet, 50 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad	1 897	1 658
Maksimal godkjent anleggskostnad per enhet	3 793,5	3 316,5

Følgende kommuner defineres som pressområdekommuner i tilskuddsordningen: Oslo, Frogn, Nesodden, Oppegård, Bærum, Asker, Lørenskog, Skedsmo, Kristiansand, Sandnes, Stavanger, Sola, Bergen, Trondheim og Tromsø.

Det legges til grunn at omsorgsplasser som får innvilget investeringstilskudd er universelt utformet, tilrettelagt for bruk av velferdsteknologi og tilrettelagt for mennesker med demens og kognitiv svikt. Utforming, lokalisering og tilrettelegging av boenheter med tilskudd skal skje i tråd med Omsorg 2020 – Regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015-2020, jf. Meld. St. 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg og Demensplan 2020. Dette inkluderer også at prinsippene for integrering og normalisering fra ansvarsreformen for mennesker med utviklingshemming legges til grunn ved planlegging og lokalisering uavhengig av målgruppe.

Slik tilpasning innebærer blant annet at avdelinger og bofellesskap skal ha få beboere, tallet på boenheter som lokaliseres sammen skal ikke være for høyt, boligene skal være lokalisert som en del av nærmiljøet med lett tilgang til tilpassede og gode utearealer, boenhetene skal ikke ha et institusjonsliknende preg, og ulike brukergrupper skal heller ikke samlokaliseres på en uheldig måte. Det legges til grunn i ordningen at småskala omsorgstilbud og personsentrert omsorg er gode rammer for et kvalitativt godt tjenestetilbud uavhengig av alder, diagnose og funksjonsnedsettelse. Kravene i ordningen skal derfor oppfylles uavhengig av brukergrupper. Det forutsettes at et prosjekt som tildeles tilskudd har funksjonell og god standard, slik at det blir et godt sted å bo og en god arbeidsplass. Det skal legges vekt på kvaliteter som bidrar til at både omsorgsboliger og sykehjem kan fungere som gode hjem, og gi rammen om et verdig og meningsfullt liv.

Departementet understreker at søknader om tilskudd fra kommunene som en del av saksbehandlingen skal sendes fylkesmannen til uttalelse. Husbanken kan involvere fylkesmannen og benytte deres fagkompetanse i vurderingen av om prosjektet det søkes om kommer inn under formålet for ordningen, og i dialogen med kommunene for å sikre god utforming og kvalitet på prosjektene som mottar tilskudd. Fylkesmannens vurderinger av muligheten for å yte forsvarlige og gode tjenester, skal tillegges betydelig vekt.

Kjøkken

Som det går fram av Meld.St.15 (2017-2018) Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre, vil regjeringen utrede utformingen av et eget tilskudd til renovering, etablering eller gjenetablering av lokalkjøkken på sykehjem f.o.m. 2020. Utformingen av tilskuddet skal utredes i 2019. Dette kan innebære endringer i investeringsordningen både når det gjelder økonomisk tilskudd og regelverk. I arbeidet med å utrede ordningen vil departementet trenge Husbankens bistand til å gjøre nødvendige beregninger m.v.

Kap. 761 Omsorgstjeneste

Post 69 Investeringstilskudd - netto tilvekst

Investeringstilskuddet for 2019 skal stimulere kommunene til å øke tilbudet av sykehjemsplasser og omsorgsboliger for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester, uavhengig av alder, diagnose eller funksjonsnedsettelse.

Tilskuddet kan nyttes til ren netto tilvekst av heldøgns omsorgsplasser. Med netto tilvekst menes at de plasser som får tilskudd, kommer på toppen av de plassene kommunen allerede har. Kommunen kan ikke avvikle eksisterende plasser i 10 år fra søknadstidspunktet når det søkes om tilskudd til plasser som gir netto tilvekst.

Det legges til grunn at Husbanken viderefører samme definisjon av netto tilvekst som tidligere i forvaltningen av investeringstilskuddet. Videre legges det til grunn at kommunene selv i søknaden skal gi et tall for hvor mange netto nye heldøgns plasser prosjektet vil gi med utgangspunkt i den definisjon som ligger i Husbankens retningslinjer for ordningen.

Tilsagnsrammen for 2019 er på 1 306,3 mill. kroner tilsvarende om lag 750 heldøgns omsorgsplasser. For å dekke tilsagn om tilskudd som blir gitt i 2019 og som kommer til utbetaling i 2019, har Stortinget vedtatt en bevilgning på 65,4 mill. kroner i 2019. Tilsagnsfullmakten for 2019 er på 1 241 mill. kroner.

Tilskuddsutmålingen beregnes fra anleggskostnader per plass inntil et kostnadstak gitt ved en maksimal godkjent anleggskostnad. Anleggskostnader per plass over kostnadstaket støttes dermed ikke, og anleggskostnader per plass under kostnadstaket gir lavere tilskuddsutmåling. Tilskuddsandeler er henholdsvis 45 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad for plass i omsorgsbolig og 55 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad for plass i sykehjem. Maksimal godkjent anleggskostnad og tilskuddssatser for 2019:

Tilskuddssatser per plass i 2019 (tusen kroner)	Pressområde-kommuner	Andre kommuner
Plass i sykehjem, 55 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad	2 086	1 824
Plass i omsorgsbolig, 45 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad	1 707	1 492
Gjennomsnittlig tilskuddssats per boenhet, 50 pst. av maksimal godkjent anleggskostnad	1 897	1 658
Maksimal godkjent anleggskostnad per enhet	3 793,5	3 316,5

Følgende kommuner defineres som pressområdekommuner i tilskuddsordningen: Oslo, Frogn, Nesodden, Oppegård, Bærum, Asker, Lørenskog, Skedsmo, Kristiansand, Sandnes, Stavanger, Sola, Bergen, Trondheim og Tromsø.

Det legges til grunn at omsorgsplasser som får innvilget investeringstilskudd er universelt utformet, tilrettelagt for bruk av velferdsteknologi og tilrettelagt for mennesker med demens og kognitiv svikt. Utforming, lokalisering og tilrettelegging av boenheter med tilskudd skal skje i tråd med Omsorg 2020 – Regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015-2020, jf. Meld. St. 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg og Demensplan 2020. Dette inkluderer også at prinsippene for integrering og normalisering fra ansvarsreformen for mennesker med utviklingshemming legges til grunn ved planlegging og lokalisering uavhengig av målgruppe.

Slik tilpasning innebærer blant annet at avdelinger og bofellesskap skal ha få beboere, tallet på boenheter som lokaliseres sammen skal ikke være for høyt, boligene skal være lokalisert som en del av nærmiljøet med lett tilgang til tilpassede og gode utearealer, boenhetene skal ikke ha et institusjonsliknende preg, og ulike brukergrupper skal heller ikke samlokaliseres på en uheldig måte. Det legges til grunn i ordningen at småskala omsorgstilbud og personsentrert omsorg er gode rammer for et kvalitativt godt tjenestetilbud uavhengig av alder, diagnose og funksjonsnedsettelse. Kravene i ordningen skal derfor oppfylles uavhengig av brukergrupper.

Det forutsettes at et prosjekt som tildeles tilskudd har funksjonell og god standard, slik at det blir et godt sted å bo og en god arbeidsplass. Det skal legges vekt på kvaliteter som bidrar til at både omsorgsboliger og sykehjem kan fungere som gode hjem, og gi rammen om et verdig og meningsfullt liv.

Departementet understreker at søknader om tilskudd fra kommunene som en del av saksbehandlingen skal sendes fylkesmannen til uttalelse. Husbanken kan involvere fylkesmannen og benytte deres fagkompetanse i vurderingen av om prosjektet det søkes om kommer inn under formålet for ordningen, og i dialogen med kommunene for å sikre god

utforming og kvalitet på prosjektene som mottar tilskudd. Fylkesmannens vurderinger av muligheten for å yte forsvarlige og gode tjenester, skal tillegges betydelig vekt.

Tillitsbasert kontrollsystem

Det legges til grunn et tillitsbasert system for kontroll av om kommunen opprettholder vilkåret om netto tilvekst. Kommunenes søknader til Husbanken skal gi tilfredsstillende opplysninger om at det prosjekt det søkes om tilskudd til gir netto tilvekst av plasser før tilskudd innvilges. Som et minimum må kommunene gi en oversikt over antall plasser de har i dag, redegjøre for antall plasser søknaden gir rom for å realisere og oppgi planlagt antall plasser i kommunen etter det. Kommunene er forpliktet til å rapportere til Husbanken dersom det skjer endringer, og Husbanken kan ellers be om en redegjørelse fra kommunen om de får opplysninger som krever avklaring. Det legges til grunn at prosjektet som mottar tilskudd skal gi netto tilvekst i minst 10 år fra søknadstidspunktet. Dersom forutsetningene for tilskuddet ikke er overholdt, kan Husbanken kreve tilbake hele eller deler av tilskuddet, jf forskrift om investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser fra Husbanken § 7.

Post 64 Kompensasjon for renter og avdrag

Stortinget har vedtatt en bevilgning på 876,9 mill. kroner i 2019. Bevilgningen skal dekke utgifter til renter og avdrag på lån til alle som fikk oppstartstilskudd for omsorgsbolig- og sykehjemsprosjekter under Handlingsplan for eldreomsorgen 1998–2003 og Opptappingsplan for psykisk helse 1999–2004.

Styringsdialog

Husbanken skal ved behov bistå departementet med å løse oppgaver som er politisk prioritert. Husbanken skal også prioritere å delta i oppfølging av arbeidet med Omsorg 2020 og samarbeide med Helsedirektoratet om dette.

Husbanken skal videre levere innspill til departementets budsjettarbeid. Dette innebærer innspill til nye satsinger, konsekvensjustering, revidert budsjett, nysaldering og forklaringer til statsregnskapet. Husbanken skal levere sine innspill til departementet i tråd med de frister for budsjettinnspill som settes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. I tillegg skal Husbanken ved etterspørsel bistå departementet i arbeidet med Kommuneproposisjonen og Prop. 1 S. Eventuelle justeringer av frister for budsjettinnspill gjøres i departementets løpende dialog med Husbanken.

Husbanken skal rapportere løpende på investeringstilskuddet med månedlige leveranser av statistikk. Innen 1. mai påfølgende år skal Helsedirektoratet og Husbanken, med sitt ansvar for investeringstilskuddet, i samarbeid utarbeide årsrapport for Omsorg 2020, som oppsummerer og analyserer effekter og resultater av planen sett i sammenheng med statistikk og forskning om utviklingen i sektoren.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har det overordnede styringsansvaret for Husbanken, og vil derfor kalle inn til felles kontaktmøter mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Husbanken. Helse- og omsorgsdepartementet vil ellers ha den direkte kontakten med Husbanken når det gjelder styringen av ordninger som hører under departementet, og vil kalle inn til møter for faglig dialog og utveksling ved behov. Som etatsstyrer, inviteres Kommunal- og moderniseringsdepartementet med som observatør til slike møter.

Med vennlig hilsen

Med hilsen

Anne-Cathrine Haug Jørgensen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Kristin Løkke (e.f.)
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer